

Tämä on rinnakkaistallenne.

Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat *saattavat poiketa* alkuperäisestä julkaisusta.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Virkkula, E. (7.11.2019). Arviointia, arvostelua vai arvausta osa II: millainen on hyvä osaamistavoite ja arviointikriteeri? *ePooki: asiantuntijablogi*.

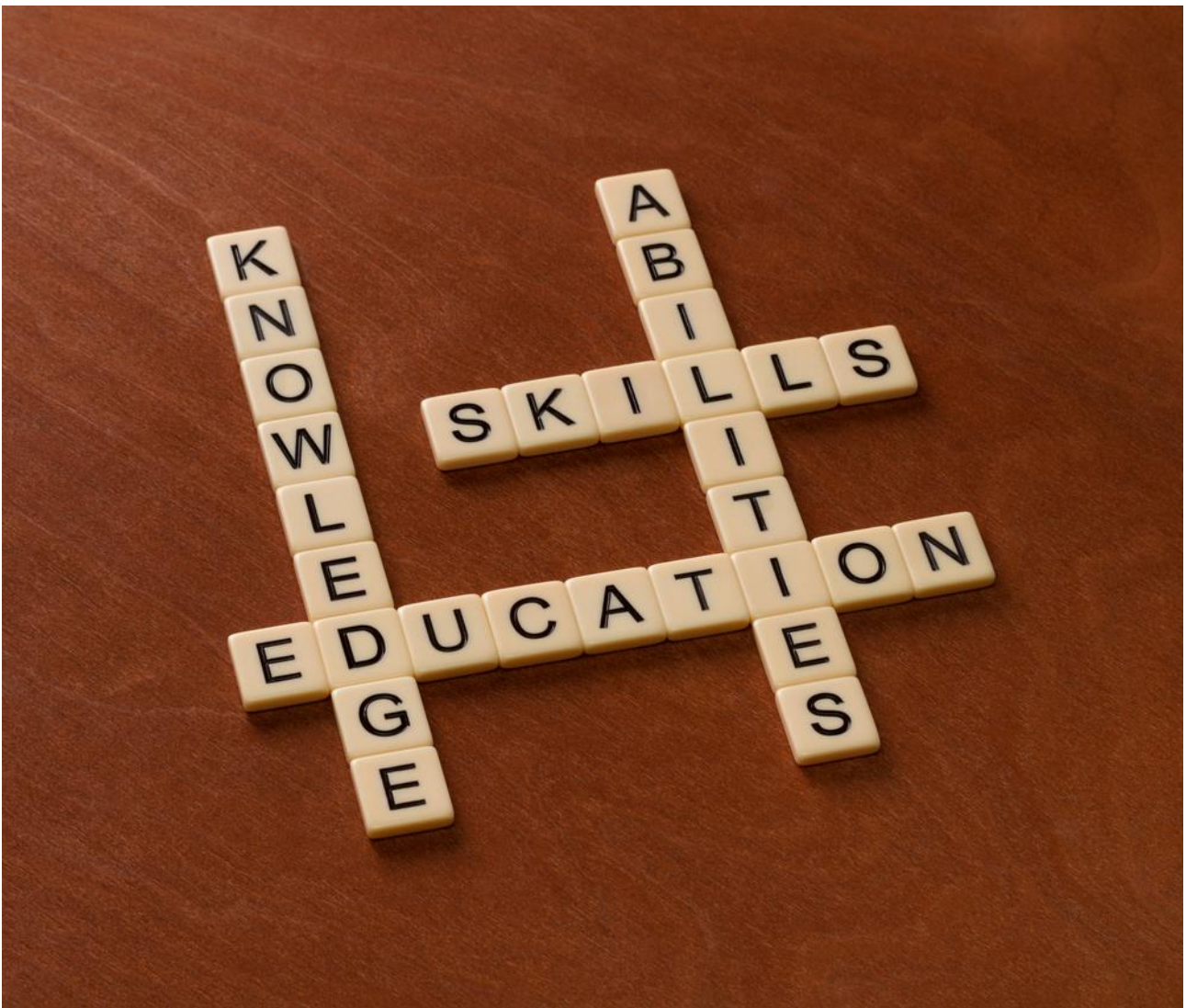
<https://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2019110737079>

ePooki asiantuntijablogi

Arviointia, arvostelua vai arvausta osa II: millainen on hyvä osaamistavoite ja arviointikriteeri?

Virkkula Esa
Julkaistu 7.11.2019

Opiskelija-arviointi voi olla vaikeaa, mutta korkeakouluopettaja tekee siitä merkittävästi helpompaa laatimalla selkeät osaamistavoitteet ja arviointikriteerit. Laatiminen on tarkkaa asiantuntijatyötä, joka edellyttää opettajalta sekä pedagogista osaamista että ajantasaista työelämä tietoa.

Oppimisen tutkimuksen mukaan arviointi ohjaa opiskelijan työskentelyä erittäin merkittävällä tavalla [1]. Opiskelija suuntaa tekemistään arvioinnin mukaisesti, toisin sanoen panostaa asioihin, joita arvioidaan [2]. Arviointi ei näin ollen voi olla ainoastaan opiskelijoiden testaamista ja heidän laittamista järjestykseen. Se on laajempi kokonaisuus, jonka tehtävä on edistää monipuolisesti oppimista [3].

Laadukas opiskelija-arviointi on kriteeriperusteista eli se toteutetaan aina suhteessa osaamistavoitteisiin ja arviointikriteereihin. Näiden jako on selkeä. Osaamistavoite kuvaa aina sitä, mitä opiskelijan tulee osata. Arviointikriteeri täydentää asiaa kuvaamalla osaamisen laatua eli miten pitää osata.

Osaamistavoite voisi olla vaikkapa *Suunnittelet pientalon ilmanvaihtojärjestelmän*. Arviointikriteerinä (hyväksytty taso) voisi olla *Tekemäsi suunnitelma noudattaa kaikin osin ilmanvaihtojärjestelmän standardeja xx, zz sekä yy. Perustelet tekemäsi suunnitteluratkaisut alan tietoperustaan viittaten, jne.*

Osaamistavoitteiden ja arviointikriteerien perusteella opettaja ohjaa opiskelijan osaamisen kehittymistä kohti tavoitetta, hyvää ilmanvaihtosuunnitelmaa. Valmis suunnitelma arvioidaan kriteerien mukaisesti: onko se tehty standardeja noudattaen, perusteleekeo opiskelija ratkaisunsa jne. Jos vastaus on kyllä, tavoiteltava osaaminen on saavutettu ja se voidaan tunnustaa opintopisteinä. Jos ei, tehtävää täydennetään, kunnes ilmanvaihtosuunnitelma on ammattistandardien mukainen ja ratkaisut asianmukaisesti perusteltu.

Opiskelija-arvioinnin perustaa, osaamistavoitteita ja arviointikriteereitä, ei pidä sekoittaa opintojakson sisällön eikä toteutuksen kuvauksiin. Osaamistavoite ei ole esimerkiksi "Opintojakson aikana opiskelija kehittää ilmastoinnin suunnitteluosaamista" tai "Tavoitteena on antaa perustiedot pientalojen erilaisista ilmanvaihtojärjestelmistä." Jos esimerkiksi jälkimmäinen olisi osaamistavoite niin voisi kysyä, milloin osaaminen olisi osoitettu ja opintopisteet tulisi kirjata?

Osaamistavoitteet ja arviointikriteerit laaditaan tyypillisesti opettajien yhteistyönä, ottaen huomioon alan työelämän näkökulmat. Opiskelija-arvioinnilla on tällöin myös suora yhteys koulutuksen työelämäyhteistyöhön ja laadunvarmistukseen: kun opettaja tietää mitä osaamista oman alan asiantuntijalla tulee olla, on helpompi laatia mahdollisimmat ajanmukaiset arvioinnin perusteet eli osaamistavoitteet ja arviointikriteerit.

Nykykäsityksen mukaan opiskelija-arvioinnin keskeinen tehtävä on edistää oppimista. Blogikirjoitussarjan kolmannessa osassa tarkastelen mitä eri asioita opettaja ottaa huomioon, kun hän suunnittelee oppimista edistävää opiskelija-arviointia.

Esa Virkkula, yliopettaja
Oulun ammattikorkeakoulu/Ammatillinen opettajakorkeakoulu
esa.virkkula@oamk.fi
p. 050 360 4911

Lähteet

[1] Hodgson, P. & Pang, M.Y.C. 2012. Effective formative e-assessment of student learning: A study on a statistics course. *Assessment & Evaluation in Higher Education* 37, 215–225.

[2] Biggs, J.B. & Tang, C. 2011. Teaching for quality learning at university: What the student does. 4th ed. Buckingham: The Society for Research into Higher Education and Open University Press.

[3] Boud, D. & Falchikov, N. 2006. Aligning assessment with long-term learning. *Assessment & Evaluation in Higher Education* 31 (4), 399–413.

Pysyvä osoite: <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2019110737079>